

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 500.000 Lei
pe un an: „ cl. II 400.000 Lei

parohii cl. III 300.000 Lei
particulari . . . 300.000 Lei
în străinătate 1.500.000 Lei

Redactor: Prof. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

„Aceste îți le scriu, să
știi cum trebuie să te porți
în casa lui Dumnezeu, care
este biserica Dumnezeului
celui viu, stâlp și întărire
adevărului“.

I Tim. 3, 14-15.

MĂNĂSTIRI ȘI BISERICI

Numai cine e adânc concrescut cu toate realitățile neamului poate să-și dea seama de rezonanța adânc creștină pe care sufletul nației o are. Trăind în condiții mai vitrege de viață decât o bună parte din vecinii noștri, am înțeles să ne resemnăm întotdeauna creștinește și să lucrăm în conformitate cu vederile permanente și clare ale Evangheliei Mântuitorului Hristos. De aceea, în satele și văgăunele dealurilor și a pădurilor din falnicii noștri munți, până în ziua de astăzi, și credem că până va mai bate inimă românească pe pământ românesc, au fost și vor rămâne bisericuțele și mănăstirile, ca locașuri sfinte, în care părinții și frații noștri și-au așternut și își vor așterne cu cucernicie genunchii pentru pioasă rugăciune.

Sentimentul religios, ca și ori care alt sentiment ce clocoțește întru cele din lăuntru ale ființei noastre, e tot așa de viu și de real, cât de reală este existența noastră fizică pe acest pământ. Nici o minte logică nu poate să tragă la îndoială existența creaturilor ce se nasc, se mișcă, cresc și lucrează în lume. Și la fel mărturisim și în cele ale sufletului, care sunt realități, pe care nu numai că le vădesc ființele noastre, ci le vădește istoria, cu tot trecutul ei, cu toate așezămintele și cu toate preocupările sale.

Bisericile și mănăstirile sunt valori permanente, după cum permanent este sufletul și veșnic este Dumnezeu, care le-a creat pe toate. Și dacă în decursul istoriei, Biserica drept instituție, care în mod văzut e condusă de oameni, a putut să ajungă în situații nu prea proprii pentru a-și putea desăvârși menirea ei sfântă și sfințitoare, n'a putut să i se zăgăzuiască însă existența ei reală în sufletele credincioșilor, cari și-au știut înăbuși durerea și au știut trăi mai din plin creștinește. Numai factorului divin putem să-i fim recunoscători pentru toate. Cu instituțiile divine stăm ca și cu apa de infiltrație, care

oricât s'ar ascunde printre crăpăturile pământului, nimeni nu o poate opri să nu isbucnească la o poală de deal, în mijloc de iarbă și frunză verde, pentru a înviora și însenina cu undele ei cristaline setea omului înădușit de oboseala drumului.

Nația noastră răsuflă adânc aerul primenit al creștinismului autentic. În veacul mașinismului și al materialismului consacrat, noi continuăm cu vechiul drum, sfințind biserici, fundamentând mănăstiri, cu convingerea că ele sunt izvorul nesecat de adevărată energie, în năzuința pentru desăvârșirea morală și tehnică.

Pe Valea Arieșului

Duminecă, 22 Iunie c. P. S. Sa Episcopul Nicolae, urmat de P. C. Cons. Aug. Faur și diaconi D. Marin și O. Vasiliu a plecat spre Sălciua de Sus, pe frumoasa Vale a Arieșului, spre a târnosi biserica cea nouă dela Lăturenii.

Parohia Lăturenii face parte din grupul comunelor care sunt în dependență și legătură directă cu cele două Sălci. Doar Valea Arieșului le desparte. Așezată pe ambele maluri ale unui pârâiaș ce șerpuiește printre stuțisuri și grădini pline cu pruni și pomi fructiferi, parohia își respiră casele într'o formă asimetrică până la mari depărtări, pe coastele și văgăunile dealurilor din împrejurimi. Zidirea bisericii celei noi a început de mult. Inceputurile ei trebuie căutate cu peste douăzeci de ani în urmă, când, fostul ei paroh, fie eretatul Vasile Gan iunior a început să miște toate pietrele pentru a ridica un locaș nou de rugăciune. Biserica cea veche, zidită la 1782, a îmbătrânit ca și vremea, azi păstrând în ea doar măsura vremilor de bejenie din vremea lui Horea și Iancu și amintirea atâtor rugăciuni fierbinți pe care Moții le-au ridicat. Și Dumnezeu a fost alătura de ei. Biserica cea nouă a fost scoasă din ascunzișul văii și ridicată pe înălțime de deal, pentruca odată cu strălucirea ei în soare să fie cetate de lumină și îndreptar creștinesc pentru toți cei abătuți de greul vieții.

Biserica dela Lăturenii, prot. Lupșa sfințită Duminecă, 21 Iunie 1947 și piatra fundamentală a Mănăstirii „Martirii Neamului“ dela Baia de Arieș, sfințită tot cu ocazia aceasta, sunt semne veridice ale trăiniciei noastre românești, ale vieții noastre de totdeauna, trăită în duhul viu și regenerator de viață morală și creștinească. Fundamentând mănăstiri și târnosind biserici ne legăm cu toate baierile inimii de trecutul de eri al Domnilor și Domnițelor noastre, care au știut că peste vremelnicie domnește Dumnezeu și spiritul — și cine știe să le prețuiască și cinstească după cuviință nu va cădea răpus niciodată.

Sfințirea bisericii dela Lăturenii a fost prilej de mare sărbătoare pentru Moții din împrejurimi. Din bună vreme au început să curgă spre Sălciua de pe toate coclaurile dealurilor, îmbrăcați în frumosul lor port românesc.

În drum spre Sălciua primul popas l-am făcut la Ocoliș, unde Dna N. Ioanciu, cu elevii de școală au întâmpinat pe P. S. Sa Episcopul Nicolae în cântece de beneventare, iar de aci până la Lăturenii am fost nevoiți să mai poposim la Lunca Arieșului, la Sălciua de jos, la Sălciua de sus, pentruca de acolo să ne continuăm cu greu drumul până la biserica ce strălucea în soare la o distanță de mai bine de o oră. Spațiul nu ne permite să reproducem nici cel puțin părți din cuvântările ținute de Dnii Constantin Mircea,

La Baia de Arieș

Vremea târzie nu ne-a permis să rămânem prea mult la masa frățească și din cale afară de bine aprovizionată a C. Preot Vasile Colesnic din Lăturenii. În aceeași zi P. S. Sa Episcopul Nicolae mai era așteptat și la Baia de Arieș. Și greutatea drumului nu-l constituia distanța dintre aceste parohii, ci valea ce desparte biserica din Lăturenii de șoseaua națională. Cum între timp plouase deabinelea drumul, a fost făcut mai mult pe jos decât în căruță, ceea ce a ră-

notar în Lunca, notarul din Sălciua de jos; Di Viorel Mercean, primpretorul plasei Baia de Arieș, la Sălciua de sus și alții. Bucuria tuturor se citea pe față, iar buchetele de flori ce curgeau din toate părțile, candido și imaculate, veneau cu parfumul și delicatețea lor să mărească și mai mult semnificația momentului.

Dela Sălciua de sus până la biserica ce strălucea în zarea dealului din infundatura văii, drumul a fost parcurs într'un car cu patru boi, frumos împodobit cu covoare românești de toate nuanțele și culorile. La biserică era lume nespuse de multă. Sfințirea bisericii și Sfânta Liturghie s'au desfășurat într'un cadru sărbătoresc. La sfârșit P. S. Sa Episcopul Nicolae, mănecând dela pericopa Evangheliei cu Marta și Maria, a arătat strădania celei dintâi și bucuria duhovnicească ce a simțit cea de a doua când Mântuitorul Hristos a poposit în casa lor. Indemnându-i să pună la suflet cele auzite. P. S. Sa a mulțumit tuturor parohienilor pentru munca depusă în ridicarea bisericii și în special a mulțumit primepitropului Codrea Codrescu care și-a vândut boii din jug și a depus banii la dispoziția comitetului de construcție numai ca lucrarea odată începută să poată fi dusă la bun sfârșit.

După Sfânta Liturghie, P. S. Sa Episcopul Nicolae și însoțitorii Săi, împreună cu preoții tractului, au fost oaspeții parohiei. La masă a luat parte și Corul absolvenților gimnaziului de băieți și fete din Baia de Arieș, care așa de frumos a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie. C. Preot Ibrim Bordea prof. de muzică și parohul Boereștiului și de data aceasta a reușit să prezinte un cor închiegat, care s'a achitat onorabil de misiunea luată.

pit mai bine de o oră până am ieșit la lumină.

La Baia de Arieș P. S. Sa avea să sfințească piatra fundamentală a Mănăstirii „Martirii Neamului“. Și aci e bine să facem inserarea convenită. Baia de Arieș este o comună fruntașe de pe Valea Arieșului, la o distanță de 60 km. de Turda și 24 de Câmpeni. În trecutul de umilință de eri a jucat un rol de seamă în luptele pe care Moții lui Horea și tribunii lui Iancu le-au avut în luptă

cu opresorii de veacuri. La Lupșa, de pildă, până în ziua de astăzi este un deal care e cunoscut sub numele de „Dialul Spânzurătoarelor“, tocmai pentru că cei mai buni fii ai satelor din împrejurimi au trebuit să plătească cu ștreangul curajul de a lupta pentru o soartă mai bună. Și Lupșa abia dacă este la o distanță de 6 km. de Baia de Arieș.

Ca un omagiu pentru strădania și jertfa Moșilor și ca un semn de adâncă recunoștință pentru jertfa tuturor martirilor neamului din primul război mondial și acela ce s'a terminat în anii trecuți, populația din Baia de Arieș și jur având binecuvântarea Bisericii, sub conducerea și spiritul de jertfelnicie al Dlui Prof. Dr. Lazar Chirilă au pus la cale durarea unei mănăstiri care să vorbească peste vremi de dragostea de neam și de lege a Moșilor. Și gândul începe să devină faptă. Duminecă s'a sfințit piatra fundamentală. P. S. Sa Episcopul Nicolae, primit și acolo cu toată dragostea unei comunități ce începe să-și realizeze un gând legat de inimă, a poposit în mijlocul muntenilor cu inima Sa largă, împărțind tuturor mângăere și binecuvântare. Regretăm că nu putem să reproducem ceva din cuvântarea așa de frumoasă și simțită a Dlui Dr. L. Chirilă sau a Dlui Dr. M. Crișan, medicul spitalului din loc, care a vorbit în numele bisericii gr. cat. preotul local fiind plecat din localitate.

Mănăstirea ce va comemora amintirea tuturor eroilor neamului se va edifica pe o coamă de deal din fața gării. În mijloc de codru verde, cu miros proaspăt de brad, Mănăstirea e chemată să înalțe prinoase de rugăciuni către Dumnezeu țăriilor și al strămoșilor noștri pentru toate binefacerile revărsate cu imbelșugare asupra noastră. Deocamdată s'a trasat conturul bisericuței ce va sluji de capelă, urmând ca cu timpul și cu ajutorul tuturor voitorilor de bine să se fundamenteze și mai temeinic acest așezământ. În fapt de seară, cu mireasmă proaspătă de reveneală de după ploaie, actul sfințirii a avut

ceva din aerul basmelor, unde totul se armonizează spre deplina mulțumire a ascultătorilor. La sfârșit P. S. Sa a rostit o înălțătoare cuvântare. Elogiind strădania credincioșilor, în frunte cu Dl. Dr. L. Chirilă, a scos în evidență lupta mucenicească a martirilor din trecut, cu bunul gând de a arăta că fapte ca a lor nu numai că au binemeritat dela Dumnezeu, ci se cuvine să binemerite și dela națiune, care prin jertfa lor s'a ridicat și consolidat.

La Baia de Arieș, ca și la Lătușeni în ziua de 22 Iunie a. c. P. S. Sa Episcopul Nicolae a dus cu sine toată dragostea Sa de ierarh luminat, dând destinației sale un așezământ de credință și fundamentând o mănăstire din care generațiile ce vor urma se vor putea adăpa sufletește atât din ostroavele duhovnicești ale Bisericii strămoșești cât și din cele ale neamului deopotrivă.

Pr. AUG. FAUR

fără zăbava critice, fără poticneala improvizațiilor sistemelor educative laice.

Un scurt și sgârcit bilanț, — sgârcit din modestie — va dovedi cele de mai sus.

Liceul ortodox „Mitropolitul Simion Ștefan“ și consăngeana lui, Liceul ortodox „Stanca Doamna“ prin manifestațiile școlare publice se situază azi — în Clujul românesc — la loc de frunte. Prin profesorii lor, unii consacrați prin temeinice testimonii de buni educatori, alții tineri harnici și zeloși de glorie, prin profesorii lor, cele două licee au recrutat și recrutează un număr de elevi din ce în ce mai mare, încât s'a simțit nevoia de a se adauge clase noi și a se forma clase paralele.

Prin internatele lor puse sub ascultarea Bisericii, liceele pot pretinde în curând titlul de „colegii“, deoarece educația se face integral atât instructiv în școală cât și în compartimentul vieții sociale.

„FESTIVALUL ARTISTIC“ dat de elevii celor două licee în Sala Mare a Colegiului Academic în ziua de 7 Iunie a. c. prin programul bine ales și perfect executat a însemnat cea mai îngrijită manifestare școlară din Clujul ultimilor ani.

Corurile pregătite de Dra Prof. Ciobanu și Dl. Prof. Dorin Pop, conduse cu deosebită măiestrie de cel din urmă, au fost prilej de a aprecia munca rodnică și nivelul ridicat la care se poate ridica un ansamblu școlar. Gimnastica ritmică și dansurile naționale, care au întregit programul serbării bine conduse de către Dna Prof. Handa și Dl Prof. Olimpiu Blendea, au fost asemenea judicios apreciate și des aplaudate de public.

Cuvântul de deschidere a festivalului rostit de Păr. Dr. I. Zăgreanu directorul liceului de băieți, cu miezul și jovialitatea vechilor dascăli crescuți sub turla neagră din Brașov, în frățietatea spiritului lui Mureșan și Măiorescu a fost prilej de bune aprecieri pentru personalitatea oratorului.

Părintele GHEDEON

Atât

*Eu știu atât: că Domnul mă iubește.
Nu vreau să-i știu a dragostei măsură,
Nici câte mii și mii de ani trecură
De când, la sânul Lui, dumnezeiește,*

*El poartă 'n duh întreaga mea făptură.
Ființa mea, eu știu cât prețuiește,
Când veșnicia mea El o plătește
Cu sânge sfânt în cuminecătură.*

*Eu știu atât: că numai din iubire
M'a făurit și m'a chemat să fiu.
Mi-e inima golită de simțire,*

*De orice gând mi-e cugetul pustiu.
Nu sunt decât un svon de fericire:
Că El a vrut iubirea Lui s'o știu.*

ZORICA LAȚCU

Serbări școlare

*Pentru a statornici bunele tradiții,
Liceele ortodoxe din Cluj, prin îndemnul și sârguința tuturor, fac eforturi laudabile.*

Făclia de lumină aprinsă acum doi ani crește spre lauda cliitorului și spre mulțumirea neamului întreg.

Intr'adevăr, tinerele instituții de educație în spiritul dreptei credințe: Liceul ortodox de băieți „Mitropolitul Simion Ștefan“ și Liceul ortodox de fete „Stanca Doamna“ din Cluj, au ajuns printre fruntașele instituțiilor de

educație, rivalizând în unele domenii cu școli mai vechi și mai bine înstărite.

Creșterea prodigioasă, ca și la apele furtunii, se datorește isvorului. Isvorul de energie creatoare, luminătoare și izbăvitoare de trup și suflet al acestor licee este dreapta credință a Mântuitorului Hristos.

La temelie educației acestor școli tinere s'a așezat spiritul creștin, dragostea de neam și omenie. Și din trinitatea acestor puteri lumina crește,

FOILETON

Mitropolitul Simion Ștefan

de Prof. Dr. IOAN ZĂGREAN
(Urmare)

Odată ajuns în scaun, mitropolitul se va fi gândit să nu dea de bănuț stăpânilor că nu lucrează pentru calvinizarea Românilor, calvinizare ce se urmărea prin cele 15 condiții. Între aceste condiții erau unele chiar folositoare, dar altele erau foarte umiltoare pentru biserică și pentru conducătorul ei, iar unele erau de-a-dreptul împotriva învățaturii Bisericii noastre. Între condițiile folositoare bisericii noastre erau: predicarea cuvântului dumnezeesc după Sf. Scriptură în limba românească, judecarea pricinilor credincioșilor de către vlădică și protopop ș. a. Mai multe erau însă condițiile umiltoare și potrivnice credinței strămoșești. Astfel erau: răspândirea între credincioși a catehismului calvinesc tipărit la 1640, carte despre care mitropolitul Moldovei Varlaam scrisese că este plină de otravă și de moarte sufletească, cuminecarea credincioșilor cu pâine și

vin nesfințite, oprirea de a se închina la sf. cruce și la icoane, lepădarea obiceiurilor dela cununie și înmormântări, obligația vlădicului român de a asculta și cere sfat dela episcopul unguresc calvin din Bălgrad ș. a.

Dar tocmai spre a nu se putea amesteca în treburile tuturor Românilor ardeleni, dreptul lui de stăpânire nu i-a fost dat decât peste acele ținuturi, unde reforma nu prinsese între Români, în ținuturile câștigate pentru reforma calvină neavând a se amesteca decât cu voia superintendentului calvin. Așa se face că decretul de întărire al mitropolitului Simion Ștefan este dat de Rákoczy peste comitatele: Alba, Crasna, cele 2 Solnoace, Dobâca, Cluj, Turda, Târnava, Chioar, Bârsa, Bistrița, Scaunele săcuiești și săsești, afară de bisericile din Alămor, Orăștie, Hațeg, Inidioara, Ilia, Crișuri (deci Oradea) și cele 3 protopopiate noi din Făgăraș. Deși mitropolitul Simion Ștefan se intitula: „Arhiepiscop al Bălgradului, al Vadului, al Maramurășului și a tot Ardealului episcop de rital grecesc“, în realitate maimarii de atunci ai Ardealului nu-i lăsaseră stăpânire decât peste teritoriile vechii episcopii a Vadului, la care se

adăugau Vidicul Bistriței, Țara Bârsei și Valea Târnavelor. Maranureșul, deși figura în titulatură, nu-i era supus, deoarece Rákoczy avu asupra lui numai „drept de feud“ (domn de pământ), aici într'o vreme fiind trimiși episcopi de către mitropolitul Moldovei.

Despre activitatea mitropolitului Simion Ștefan dela data înscăunării lui și până la 1648 nu știm prea multe lucruri. Putem însă bănuț că se va fi silit să îplinească mai ales acele condiții dintre cele 15, care erau folositoare Românilor și anume săvârșirea sfintelor slujbe în graiu românesc și răspândirea cuvântului dumnezeesc al Scripturii în graiul poporului. De asemenea nu știm de va fi avut legături cu biserică din Muntenia (din cauză că Rákoczy nu va fi văzut bine așa ceva); s'ar putea ca aceste legături să-i fi fost de-a-dreptul interzise. Atâta știm doar, că el n'a luat condeiul în mână spre a se război cu ierarhii din Muntenia și Moldova, pentru a apăra învățătura calvină.

Însă cu toate silințele pe care și le-au dat stăpânitorii calvini de a atrage pe Români la învățătura lor, totuși nici pe vremea mitropolitului

PUBLICITATEA CRIMELOR

Ouciderea s'a considerat totdeauna ca un păcat de moarte. Neamurile s'au rușinat când între ele s'au născut ucigași și adesea istoria cunoaște timpuri și locuri în cari ucigașii erau calamitatea cea mai de temut a societății. Uciderea de om este supremul sacrilegiu adus ctitoriei lui Dumnezeu și cea mai mare trufie a omului față de semenul său.

Când toată știința și toți împărații din toate veacurile n'au putut da viață nici măcar unui vierme, din seminția oamenilor se ridică adesea vâscul moral, care cuftează să distrugă făptura, ucigând. Or care ar fi motivul uciderii de om, nici o lege nu poate întrece principiul simplu: „creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul”. Nici o justificare nu se va putea adauge pentru a contrabalansa evidența adevărului că: ceace nu poți „zidi”, nu-ți este îngăduit să dărâmi prin moarte.

Printr'o educație pervertită, publicul veacului nostru, a fost mereu „informant” despre crimele „celebre” și prin obicei, s'a creiat chiar o „literatură” a crimelor, a vampirilor, seducătorilor, sadicilor, etc.

Negustorii de senzațional au comercializat în mod trivial, dând largă publicitate tuturor discrepanțelor morale și ucigașii au devenit „personajii” de roman captivant.

În apus — unde de multe ori morala s'a supus interesului momentan împreună cu degenerarea rasială — a născut cavernele sociale, redactând biblioteci cu sute de volume toate au un unic subiect: crima, și o singură acțiune: fuga după ucigaș. Din aceeaș sursă, pe căi de mahala literară, aceste gunoai morale s'au scurs prin canalul intereselor meschine și la noi. O anumită literatură apoteoteza în volume colorate sau în foiletoane acțiuni și oameni pe care morala altor vremuri iar fi scos la marginea cetății, pedepsindu-i cu pietre.

Dacă consumul săpunului denotă un procent anumit de civilizație, consumul „literaturii” senzaționale cu

subiecte criminale, caracterizează un anumit stadiu de degenerescență morală.

Sunt în aceasta țară azi tineri între 14—25 ani, care nu știu cine a fost Eminescu, Bălcescu sau Creangă. Dar în lumea interlopă a marilor orașe, în lumea semidocă, nu veți găsi casă fără „romane captivante”.

În București sunt peste 20 de edituri care comercializează numai această lătură literară pentru înbolnăvirea unor categorii sociale din care se recrutează cei mai mulți criminali. Statul plătește bani grei pentru siguranța publică și aceste edituri aruncă viermii crimelor viitoare nestingheriți, în toate straturile sociale. Fără a apăra o temă profesională, sunt azi mai multe romane criminale decât Biblii în țară, sau cel puțin editurile de Biblii primesc azi mai puțină hârtie și stipendii de stat decât ortacele lor. Nu știu încă vreun om, care citind Biblia să fi pornit, inspirat din ea, la săvârșirea unui act necugetat.

Pot însă adevări cu sute de exemple că cele mai multe crime, jafuri și nelegiuiri sau inspirat după „modelul literar” cuprins în aceste romane-hasna.

Când, în timpul războiului, omuciderea a venit ca o calamitate generală, moartea pândind la tot pasul pe feștecăre, „literatura criminală” a cunoscut o decadentă simțitoare. Sătul de răul ce-l avea la tot pasul, omul n'a mai căutat „senzaționalul” în lectura captivantă. După războiu, — când rănile morale, dar mai ales rănile reale ale națiunilor sunt încă sângerânde, — o anumită presă încearcă din nou să hrănească debilitatea morală și sărăcia masselor cu crime, ucideri, sadism și alte lucruri asemenea.

Toți cititorii gazetelor din Capitală au putut urmări săptămânile trecute lectura detaliată, cu chipuri mari și cu reportajii lungi a crimei „cadavrului ciopârțit”. Lăsăm la o parte faptul că o astfel de crimă presupune o rușine morală a națiunii întregi, ce

s'ar cere umbră cu cea mai mare discreție, pentru noi înșine și pentru străinătate. Ca din țară a ursarilor, să nu mai fim cunoscuți ca țară a criminalilor sadici.

Facem însă o socoteală pur comercială: pentru a se hrăni publicul cu informații detaliate asupra „cadavrului ciopârțit” a trebuit: I ca toate gazetele de mare tiraj să angajeze 2—3 reporteri speciali, plătiți cu o diurnă zilnică de cca. 2,000.000 lei. Senzaționalul crimei durează de 20 zile, deci socotind câte 2 reporteri, la 10 cotidiene timp de 20 zile avem — numai pentru informația zilnică a publicului — o cheltuială de 800 milioane lei. Poliția și organele de siguranță au angajat funcționari speciali sau a dublat, pentru cercetări, oamenii săi plătiți — cu aproximație — cca. 100,000.000 lei. Costul clișeelelor dela morgă cca. 40,000.000; zincografierea lor repartizată pe 10 gazete, cca. 40,000.000. Tiparul și hârtia cheltuită cu publicarea detaliată a acestei crime trebuie socotit, după prețurile actuale, la cel mai puțin 500,000.000 lei. Deci pentru crima „cadavrului ciopârțit” s'a cheltuit până azi, cu o minimă aproximație, suma de 1.480,000.000 lei.

Dacă știm că toți banii se nasc dintr'o muncă cinstită, din munca oarbă și asudată a minerului, a turnătorului, a profesorului sau a ostășului, dacă știm că suntem într'o țară sărăcită de războiu și de secetă, dacă știm că prin colecte naționale și internaționale abia amânăm inaniția mortală a populației infometate, dacă în această țară ordinea publică are încă multe eclipse, cine și cu ce drept cheltuiește suma de un miliard și jumătate pentru ca să descrie cea mai abominabilă crimă din ultima vreme? Cui folosește să apară în gazete cadavrul unei femei tăiat de nebunia și bestialitatea unui dement? Cine poate furniza fondurile acestei publicități ea însăși criminală, și cu ce scop?

Publicitatea tâlhăriilor și a crimelor este un rău sfetnic pentru nevoile de azi; publicitatea crimelor degenează mizeria în acte de in-

surecție. Dacă mai adăugăm la aceste rele sociale, enormul rău moral ce-l fac gazetele pline de senzațional, publicând aceste mârșăvii, rămânem înmărmuriți de lipsa de asistență morală a celor chemați.

Dacă am privi câte odată și la răsărit am observa că în U. R. S. S. Ministerele de resort își fac datoria. „Literatura criminală” este abolită și ziarele sunt pline de optimism public; clișeele reprezintă oameni înclăștați în munca de reconstrucție, ogoare pline de muncitori și nici odată nu veți găsi publicate crime sau reportajii de desmăț moral.

Să învățăm încă odată exemplul celui bun fie din răsărit fie din apus. Și să nu uităm că suma de un miliard și jumătate putea astâmpăra foamea sau goni mizeria din zeci de guri, din zeci de suflete.

Părintele GHEDEON

Toate lucrurile ține-le la oarecare distanță, numai sufletul apropie-l cât mai mult de Dumnezeu.

Ajutorul U. R. S. S.-ului. În cursul acestei săptămâni urmează să sosească 2500 vagoane cereale din Uniunea Sovietică. Aceste transporturi constituie o primă tranșă substanțială din totalul de 6000 vagoane de grâu și 2000 vagoane de orz obținute dela marea noastră vecină de către delegația noastră ministerială. Cu ele vom putea răzbi până la noua recoltă. Gestul Uniunii Sovietelor a produs în opinia publică o unanimă satisfacție.

Alianța militară între Statele Unite și Turcia. Corepondentul Agenției TASS comunică: Agenția arabă de informații anunță, referindu-se la știri primite din cercurile bine informate din Ankara, că actualmente se ia în considerare în mod serios încheierea unei alianțe militare turco-americane, care ar servi de completare a ajutorului financiar acordat Turciei din partea Statelor Unite.

Simion Ștefan n'au putut avea niciun succes. Cum am spus, mitropolitul Simion Ștefan a primit doar de formă condițiile impuse, dar pe cât i-a fost în putere a apărat cu vorba și cu fapta credința bisericii străbune. Dacă au fost unii preoți și protopopi care, atrași de anumite favoruri materiale, au trecut la calvinism (în special în ținuturile scoase de sub jurisdicția mitropolitului Simion Ștefan), numărul acestora a fost neînsemnat și fapta lor n'a fost urmată de popor. Marea majoritate a Românilor ardeleni a rămas statornică în credința strămoșească, așa că pe bună dreptate un cronicar sas din veacul al 17-lea, anume Gheorghe Hanner din Sibiu, putea zice că „Românii, măcar că se făgăduiau ascultători superintendentului calvinesc, tot credința și legea cea părintească n'o părăseau, nici cuprindeau înoirile calvinești, ci pururea se scârbeau de acelea”. Așa va fi făcut — ascultând de glasul neamului său — și mitropolitul Simion Ștefan, care în adâncul sufletului său nu cugeta altceva, decât cum să-și slujească mai bine neamul și legea.

Dar mitropolitul Simion Ștefan avea sa rămână în amintirea urmașilor printr'o monumen-

tală lucrare, a cărei terminare și calvinii o doreau cât mai de grabă și anume tipărirea în limba românească a Noului Testament în anul 1648 la Bălgrad.

Este adevărat că superintendentul calvin Ștefan Geleji încă din anul 1643 își dădea toată silința să încunoștiințeze pe preoții și protopopii români, cari îi erau supuși, că Noul Testament se va tălmăci în scurtă vreme din grecește în românește, de către ieromonahul Silvestru dela Govora din Țara Românească, călugăr care fusese anume tocmit pentru aceasta. Această lucrare începută de Silvestru nu putea decât să fie pe placul mitropolitului Simion Ștefan, deoarece în felul acesta Sf. Scriptură ajungea foarte ușor în mâna poporului, lucru ce-i era de mare folos. Iarși e drept că prin această tălmăcire calvinii urmăreau să îndepărteze poporul dela datinile bisericii strămoșești care nu-și aveau temelia în Sf. Scriptură ci în Sf. Tradiție a bisericii, despre care tradiție ei nu voiau să știe nimic, deoarece învățătura calvinească susținea că numai Sfânta Scriptură este izvorul învățăturii bisericii și deci preoții trebuie să învețe pe credincioși numai după cuvântul

sfintei Scripturi, iar celelalte datini trebuiesc înlăurate. Dar tocmai fiindcă se urmărea desființarea acestor forme și datini atât de scumpe poporului, calvinii n'au putut ajunge la niciun rezultat. Pe bună dreptate istoricul Iorga spune: „Poporul nostru a ținut totdeauna ca anumite forme ale cultului să fie păstrate; formele acestea i-au fost nesfârșit de scumpe... Un cult fără icoane, un cult fără lucruri vizibile nu spunea nimic poporului nostru... Este un lucru dureros pentru un popor pe treapta aceasta de cultură (cum era atunci a Românilor), să treacă dela o situație în care se vede într'o situație în care nu se vede. Și calvinismul cerea curățirea, purificarea de toate urmele eresiei: înlăturarea icoanelor, înlăturarea molifelor, înlăturarea a tot ceiace în cursul veacurilor ajunsese să fie mai strâns legat de sufletul Românului”. Iată de ce, traducerea Noului Testament nu putea aduce Românilor decât mult folos, de aici și osteneala mitropolitului de a vedea lucrarea gata cât mai în grabă.

(Va urma)

Sfințirea capelei militare „Sf. Gheorghe“

Duminecă 29 a. c. s'a săvârșit sfințirea capelei militare din cazarma „Sf. Gheorghe“ Cluj.

Prilej pentru a cuprinde în dragostea creștină pe iubiții noștri ostași ni se dă adevărat. Totuși subliniem deosebit acest praznic rugând pe bunul Dumnezeu să reverse lumina harului Său peste toți binecredincioșii care au fost de față, sau din felurite pricini au lipsit.

Actul sfințirii s'a săvârșit de către P. S. Lor: Episcop Nicolae al Clujului și Partenie, Episcopul Armatei.

Intr'o atmosferă de mare sărbătoare, căpeteniile oștirii și ale stăpânirii în frunte cu Dnii Gen. de div. Victor Precup, com. corpului VI armată Cluj, Gen. Morfei Paul comandant secund, E. C. P., Gen. de divizie adj. Andronescu Mihail com. secund al corpului, Colonel Untu, Ogogescu, Maior Haralambie, Maior Benga, autoritățile civile fiind reprezentate prin Dl Primar Constantin Lazăr,

cum și a unei numeroase asistențe au asistat la slujba sfințirii și a Sf. Liturghii.

Lăudând pe harnicii cititori și stăruința C. S. Părintelui Maior Bica, deosebit de ostenitor întru realizarea acestei capele, P. S. Sa Partenie dă binecuvântarea P. S. S. pentru lucrarea creștinească ce s'a săvârșit. Din partea oștirii a vorbit militărește Dl Gen. Morfei Paul.

Urmând bunele obiceiuri ale acestei foi trebuie să subliniem cu deosebită laudă opera de artă realizată de Cuviosul Ieromonah Antonie Ciobanu dela Rohia, care a realizat în lucrarea iconostasului o adevărată perlă de sculptură în lemn, cum și frumoasele realizări picturale ale Dlui Prof. Coriolan Munteanu. Tot cu acest prilej am putut remarca lucrarea corală a Dlui Teognoste, care ne-a înfățișat un cor bine încheiat cu elemente de mare valoare.

Coresp.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

A început secerișul. În toată țara a început secerișul. Deocamdată se seceră numai grâul de toamnă și ovăzul. Secara și grâul de primăvară, au încă nevoie de căldură.

Starea generală a porumbului este excelentă. A doua prășilă este pe terminate chiar în județele din sudul Moldovei, care au avut mult de suferit din lipsa ploilor.

Prelungirea sesiunii parlamentare. Se afirmă că actuala sesiune parlamentară se va prelungi până la 1 August a. c., dat fiind importanța și numărul proiectelor de legi depuse.

Principalele proiecte de legi, cari vor intra în discuțiunea plenului Adunării Deputaților, sunt: proiectul pentru circulația cerealelor; proiectul de lege pentru controlul economic; proiectul pentru reorganizarea Consiliului Superior Economic, etc.

Deasemeni, câteva proiecte din inițiativă parlamentară, vor căpăta prioritate la înscrierea pe ordinea de zi. Primul — pentru care s'a și aprobat urgența — este proiectul pentru judecarea criminalilor de război. Va urma apoi proiectul pentru scutirea impozitelor țărănești — la care lucrează actualmente o comisiune.

Dl. Ralea sosește în Țară. Dl Ralea, ambasadorul României la Washington se înapoiază în Capitală. D-sa va face un raport guvernului asupra tratatelor economice duse în Statele Unite.

Deasemeni va aduce informațiuni cu privire la conferința care se desfășoară actualmente la Paris.

E posibil ca dl. Ralea să rămână mai multă vreme în țară.

EXTERNE

Lucrările conferinței dela Paris. Luând cuvântul în cursul dîneului oferit de dl Bidault, dl Molotov, ministrul de externe al Uniunii Sovietice, a afirmat că speranțele de

succes sunt justificate. „Noi, cei trei vom face toate eforturile pentru a trece obstacolele inerente unor astfel de discuțiuni. Trebuie să ne reamintim de sacrificiile făcute în timpul războiului și să facem tot posibilul pentru salvarea păcii“.

Partidul laburist față de ocuparea Germaniei. Dl Joseph Reeves, deputat laburist britanic, care participă la congresul partidului social-democrat german dela Nürnberg, a declarat într'un interview, că partidul laburist britanic dorește ca ocupația străină și controlul Germaniei să se termine cât mai repede cu putință.

Atât poporul german cât și poporul britanic au adus contribuții vitale la desvoltarea omenirii. Anglia în domeniul politic, iar Germania în domeniul cultural. Cele două țări trebuie să colaboreze și să învețe una dela alta, a declarat d. Reeves.

În Franța, ministerul de Interne a descoperit un vast complot anti-republican, în care sunt implicate numeroase personalități civile și militare. Este vorba, de data aceasta, de o acțiune care ar fi târît, pare-se, o parte dintre unitățile armatei metropolitane într'o lovitură de stat.

BISERICESTI

În ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel s'au împlinit 11 ani de când Bunul Dumnezeu ne-a rânduit păstor sufletesc pe P. S. S. Episcopul Nicolae Colan.

Deși am fost îndemnați la o discreție ce depășește modestia obișnuită, noi cei păstoriți, cutezăm a însemna în inimile noastre praznicul celor 11 ani, rugând pe Domnul Țăriilor să-I dăruiască sănătate, putere de muncă și har ca să desăvârșească toate câte năzuiește spre lauda lui Dumnezeu și mărirea neamului.

Alătura de preoțimea ardeleană care a gustat din plinul dragostei și din înțelepciunea P. S. Sale, se asociază la serbarea de azi, norodul întreg care a văzut, la „vreme grea“, în Vlădicul lor pe viteazul și întâiul stă-

tător la primejdie.

Preoți și popor îngenunchem inimile și îndatorați față de Erarhul și marele nostru om dimpreună li urăm din inimă și din cuget „Mulți, mulți și rodnici ani“.

„Renașterea“.

BIBLIOGRAFIE

Irineu Mihălcescu, mitropolit al Moldovei și Sucevei, profesor onorar al Facultății de Teologie din București, membru al Academiei grecești din Atena.

ISTORIA RELIGIUNILOR LUMII ed. Cugetarea, București, în 8°, 452 pagini.

Mitropolitul Moldovei și eruditul teolog de prestigiu european, I. P. S. S. Irineu Mihălcescu a îmbogățit literatura noastră cu un nou volum: „Istoria religiunilor lumii“. — O lucrare de acest fel era cerută de mult, mai ales că problema istoriei religiunilor este desbătută atât la universitățile laice cât și de marele public.

Spre cinstea bisericii și spre îndreptățita apreciere a ierarhului, această vastă problemă de cultură generală, a fost rezolvată la noi de un teolog.

„Istoria religiunilor lumii“ este rezultatul unui foarte intens studiu, unei prețioase strădanii de ani este selecționarea a mii de tomuri străine într'o sinteză originală.

Cartea cuprinde toate problemele, împărțindu-se în mare în două părți: Politeismul și Monoteismul.

La Politeism se adâncește studiul asupra: religiei primitivilor din Asia, Africa, America și Australia, aducând cele mai noi rezultate ale școlii franceze în frunte cu E. Durkheim și Lewy-Bruhl. În cap. VI se studiază religiunea Chinei, cap. VII Religia Japoniei, cap. VIII Religia Indiei, cap. IX Religia Iranienilor, cap. X Religia Grecilor, cap. XI Religia Celților, cap. XII Religia Germanilor, cap. XIII Religia Tracilor, Geților, și Dacilor, ca să continue cu Religia Slavilor, Egiptenilor, Babilonenilor, Fenicienilor și Canaanienilor.

În partea a doua cartea se ocupă cu religiunile monoteiste: demonstrând că între cele trei religiuni monoteiste: a evreilor, a islamului și creștinismul, cel din urmă are superioritatea și desăvârșirea autenticei divinități.

Cartea „Istoria Regiligiunii lumii“ este o valoare intelectuală de prim rang și face cinste autorului. Pentru cultura românească ea reprezintă cel mai prețios și laborios tom, ce s'a tipărit în ultimii ani.

Părintele Ghedeon

PARTEA OFICIALA

Nr. 3827/1947.

Circulară

către Prea Cucernici Părinți Protopopi tractuali

Învindu-se mai multe cazuri în cari P. C. Păr. Protopopi au delegat câte un C. Preot pentru a instala alt preot într'o parohie, din care pricină s'au produs adesea neajunsuri regretabile, pe viitor dispunem:

Instalările de preoți în parohii se vor face personal de P. C. Păr. Protopopi, ca singurii împuterniciți de a aduce la îndeplinire delegațiile Chiriarhului.

Numai în cazuri cu totul excepționale se vor delega alți C. Preoți de către Consiliul Eparhial, pe baza raportului binemotivat al P. C. Protopop tractual.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 18 Iunie 1947.

NICOLAE
Episcop

C. Hașcău
secretar

Nr. 4095/1947.

Circulară

Sfântul Sinod ne aduce la cunoștință că P. C. Dr. Ioan Vască Secretar General în Ministerul Cultelor, a alcătuit lucrarea „O călătorie istorică“ ce cuprinde date asupra călătoriei I. P. S. S. Patriarhului Nicodim la Moscova.

Lucrarea înfățișează momente deosebit de interesante din această că-

lătorie și contribuie la cimentarea legăturilor de prietinie dintre Biserica Ort. Rom. și Bis. Ort. Rusă.

Cartea a apărut în condițiuni tehnice excelente, cu peste 200 pagini și se vinde la prețul de 700.000 lei exemplarul.

Aducând cele de mai sus la cunoștința Cucerniciei noastre preoțimi, invităm Of. Protopopești și parohiile mari bine înstărite să ne încunoștințeze, până la 30 Iulie a. c. numărul exemplarelor pe care îl doresc.

Banii se vor trimite pe adresa Consiliului Eparhial cu mențiunea pentru „O călătorie istorică“.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 26 Iunie 1947.

Din încredințarea P. S. Episcop.

Vicar
Dr. V. Sava

secretar
C. Hașcău

Nr. 3912/1947.

Circulară

Aducem la cunoștința Mănăstirilor noastre că Ieromonahul Cleopa Grigoraș, starețul Mănăstirii „Cocoș“ din jud. Tulcea, a fost caterisit și exclus din cinul monahal. Dacă eventual s'ar abate pe la mănăstirile noastre, să nu fie primit.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 18 Iunie 1947.

NICOLAE
Episcop

Const. Hașcău
secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj